

Agencija za energijo

Marko Senčar, svetovalec direktorja

Akt o načrtu za izredne razmere pri oskrbi s plinom in njegova uporaba

Predstavitev za GZS

Maribor, 23. november 2022

Akt o načrtu za izredne razmere izpolnjuje zahteve iz:

- dopoljenega Zakona o oskrbi s plini (delitev na normativni in opisni del)
- uredbe 2017/1938/EU
- nove uredbe 2022/1369/EU

Uredba EU je začasna; akt določa njeno izvajanje in ukrepe, prilagojeno našim razmeram. Pri prenovi upoštevamo tudi lastne izkušnje in ugotovitve.

Akt o načrtu za izredne razmere je splošni akt agencije, je uveljavljen (Ur. l. RS, št. 136/22) Vsebuje določitev vlog in odgovornosti deležnikov ter pravic in obveznosti, ne pa opisov niti shem.

Načrt za izredne razmere ni splošni akt agencije.

Vseboval bo opise vlog, postopkov in sheme, pa tudi druge zahtevane vsebine na ravni regije ne bo pa vseboval dodatnih obveznosti.

Strukturiran bo v skladu z zahtevami iz uredbe 2017/1938/EU.

Priprava načrta poteka.

Akt o načrtu za izredne razmere vsebuje:

- definicije stopenj krize, vključno s stopnjo pripravljenosti na ravni EU (po uredbi EU),
- postopke za razglasitev, obveščanje in ravnanje na vseh stopnjah krize,
- ukrepe na vseh stopnjah krize.

Ukrepi se stopnjujejo, na najvišji stopnji (stopnji izrednih razmer) operaterji sistemov prisilno zmanjšujejo ali prekinjajo odjem odjemalcev po vrstnem redu glede na

- namen, za katerega odjemalci na odjemnih mestih porabljajo plin, in
- gospodarski pomen odjemalcev za družbo.

Vrstni red prekinjanja odjema odraža pomembnost posamezne dejavnosti ali skupine odjemalcev za družbo, kar je pomembna in občutljiva tema.

Pri razvrščanju odjemalcev v odjemne skupine je sodelovala GZS.

Ukrepi (1)

Stopnja zgodnjega opozarjanja

Količine plina:

Niso
omejene,
trg deluje

Glavni ukrepi:

- Obveščanje odjemalcev
- Pozivi k racionalni rabi

Glavni izvajalci ukrepov:

Dobavitelji plina

Stopnja pripravljenosti

Količine plina:

So lahko omejene,

pojavljajo se motnje,

trg deluje.

Glavni ukrepi:

- Obveščanje odjemalcev in priprava na morebitne omejitve
- Pozivi k racionalni rabi plina
- Pozivi k prostovoljnemu prehodu na nadomestno gorivo

Glavni izvajalci ukrepov:

Dobavitelji plina

Stopnja izrednih razmer

Količine plina:

So omejene,
pojavljajo se motnje,
trg lahko omejeno deluje ali ne deluje.

Glavni ukrepi:

- Obveščanje odjemalcev in pozivi k manjši rabi plina
- Pozivi k prehodu na nadomestno gorivo
- Prekinitev prekinljivih pogodb
- Zmanjševanje ali prekinjanje odjema po vrstnem redu odjemnih skupin
- Solidarnostni ukrepi za oskrbo zaščitenih odjemalcev med državami članicami EU

Glavni izvajalci ukrepov:

Operaterji sistemov
Dobavitelji plina

Stopnja pripravljenosti na ravni EU

Količine plina:

So omejene na ravni EU,

pojavljajo se motnje na ravni EU,

trg deluje.

Glavni ukrepi:

- Obveščanje odjemalcev in priprava na morebitne dodatne omejitve
- Zahtevano zmanjšanje porabe plina za 15 % na ravni države
- Če ni doseženo, uvedba prisilnih ukrepov, da se doseže ciljno zmanjšanje porabe

Glavni izvajalci ukrepov:

Dobavitelji plina

Odjemne skupine (prvi odstavek 13. člena)

- a) odjemna mesta odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, ki uporabljajo plin kot energetski vir za proizvodnjo toplote za ogrevanje, kjer je na voljo nadomestno gorivo;
- b) odjemna mesta odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo električne energije, kjer je na voljo nadomestno gorivo;
- c) odjemna mesta odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo tehnološke pare za dejavnosti, ki niso uvrščene v podskupini iz 1. in 2. točke drugega odstavka tega člena;
- d) odjemna mesta odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, pri katerih uporaba plina v tehnoloških postopkih omogoča večji energijski izkoristek, ne vpliva pa bistveno na kakovost proizvoda;
- e) odjemna mesta odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, pri katerih uporaba plina v tehnoloških postopkih neposredno vpliva na kakovost proizvoda (neposreden prenos toplote plamena na predmet proizvodnje, redukcija in prehod na nadomestno gorivo pa povzročijo spremembo kakovosti proizvoda ali proizvodnje);
- f) odjemna mesta odjemalcev, ki niso zaščiteni odjemalci in tudi niso uvrščeni v podskupine iz 1., 2., 3., 4., 5. ali 6. točke drugega odstavka tega člena ter uporabljajo plin kot surovino ali kot gorivo in pri njih izpad dobave plina povzroči zmanjšanje ali ustavitev proizvodnje;
- g) odjemna mesta odjemalcev razen zaščitene odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo električne energije in pri katerih izpad dobave plina povzroči ustavitev proizvodnje električne energije, razen če nastopi razlog iz tretjega odstavka tega člena;
- h) odjemna mesta odjemalcev, ki niso zaščiteni odjemalci in tudi niso uvrščeni v podskupine iz 1., 2., 3., 4., 5. ali 6. točke drugega odstavka tega člena, pri katerih iz tehnoloških razlogov ni mogoče uporabljati nadomestnega goriva in bi ustavitev dobave povzročila večjo škodo odjemalcu na odjemalčevih tehnoloških napravah in opremi;

- i) odjemna mesta malih poslovnih odjemalcev in odjemalcev, ki opravljajo storitvene dejavnosti v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) G45, G46, G47, I55, I56, J58, J59, K64, K65, K66, L68, M69.200, M71, M72, M73, M74, N77, N78, N79, N80, N81, N82, P85.5, R90, R91, R92, R93, S94, S95, S96, razen v delu, ki je potreben za delovanje kritične infrastrukture in niso zaščiteni odjemalci, niso uvrščeni v skupine a) do h) iz tega odstavka niti niso uvrščeni v podskupine iz 1., 2., 3. ali 4. točke drugega odstavka tega člena;
- j) odjemna mesta preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupini iz 5. ali 6. točke drugega odstavka tega člena, razen zaščitenih odjemalcev;
- k) odjemna mesta preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupini iz 3. ali 4. točke drugega odstavka tega člena, razen zaščitenih odjemalcev;
- l) odjemna mesta preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupino iz 2. točke drugega odstavka tega člena, razen zaščitenih odjemalcev;
- m) odjemna mesta preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupino iz 1. točke drugega odstavka tega člena, razen zaščitenih odjemalcev;
- n) odjemna mesta preostalih odjemalcev razen zaščitenih odjemalcev plina in odjemalcev, ki porabljajo plin kot energetski vir za proizvodnjo toplote za ogrevanje, kadar ne morejo preiti na uporabo nadomestnega goriva. Distributerji toplote znižajo porabo plina na raven, potrebno za proizvodnjo toplote v obsegu, v katerem so distributerji toplote zaščiteni odjemalci. V to skupino so uvrščena tudi odjemna mesta odjemalcev, ki v soproizvodnji proizvajajo električno energijo in toploto za daljinsko ogrevanje, vendar distributer toplote v tem delu ni zaščiteni odjemalec.

Podskupine (drugi odstavek 13. člena)

1. odjemalci, katerih izdelki ali storitve so potrebne za oskrbo s hrano, vodo ali električno energijo in je njihova dejavnost registrirana po standardni klasifikaciji dejavnosti: področje A01, razen skupine A01.7, področje B05, B06, B09, C10, C20, C23.130, D35, E36. V to skupino sodijo tudi odjemalci z dejavnostjo trgovina pretežno s hrano in osnovnimi življenjskimi potrebščinami ter skladiščenje v delu, ki vključuje pretežno hrano in osnovne življenjske potrebščine;
2. odjemalci, katerih izdelki ali storitve so potrebne za zdravstvo in socialno varstvo, veterinarstvo, proizvodnjo farmacevtskih izdelkov, farmacevtske storitve ter pogrebne storitve in je njihova dejavnost registrirana po standardni klasifikaciji dejavnosti: C21, Q86, Q87, Q88, C26.6, C32.5, G46.46, G47.73, G47.74, S96.030. V to skupino spadajo tudi odjemalci, ki porabljajo plin za potrebe proizvodnje, vzdrževanja, razkuževanja in popravil medicinskih pripomočkov in za to potrebnega materiala;
3. odjemalci, katerih izdelki ali storitve so nujni za zagotavljanje varnosti države ali preprečevanje neposrednih hujših onesnaženj okolja, npr. tisti, katerih glavna dejavnost je registrirana po standardni klasifikaciji dejavnosti za področja E37, E38 in E39;
4. odjemalci, katerih izdelki ali storitve so nujni za obrambo in zaščito države;
5. odjemalci, katerih izdelki bistveno vplivajo na delovanje dobavnih verig v Republiki Sloveniji in drugih državah članicah EU in so ključnega pomena za družbo in
6. odjemalci, katerih izdelki bistveno prispevajo k možnosti za zmanjšanje porabe energije in nadomestne proizvode v EU.

Trenutno je razglašena stopnja zgodnjega opozarjanja v več kot polovici držav članic EU, tudi v Sloveniji od 12. julija letos. V eni državi članici je razglašena stopnja pripravljenosti.

Nova uredba 2022/1369/EU

- zahteva od DČ prostovoljno zmanjšanje porabe plina za 15 %
- omogoča, da Svet EU razglasi stopnjo pripravljenosti na ravni EU in z ukrepi zahteva 15 % zmanjšanje porabe.

Akt o načrtu za izredne razmere predvideva izvajanje navedenih zahtev.

Ukrepi, ki jih predvideva akt, so stopnjevani:

- pozivi odjemalcem k prostovoljnemu zmanjšanju odjema,
- zahteve odjemalcem za zmanjšanje odjema.

Izvajanje neprostoVOLJNIH ukrepov zmanjšanja ali prekinjanja odjema poteka:

- poziv operaterja sistema odjemalcu
- komunikacija med njima
- če to ni uspešno, fizična prekinitev.

Nadzoru nad izvajanjem ukrepov je zelo zahtevna naloga za operaterje sistemov:

- vzorčni terenski pregledi,
- pogostejše odčitavanju števcov in ugotavljanje morebitnih kršitev.

Agencija za energijo

Hvala za pozornost!

marko.sencar@agen-rs.si

Strossmayerjeva 30, SI-2000 Maribor

Telefon: 386 2 234 03 00

Telefaks: 386 2 234 03 20

www.agen-rs.si

info@agen-rs.si